



2014-09-08

Referens
Lisbeth Holmström

Mottagare
Vård- och omsorgsnämnden

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet

Bakgrund

Enligt Regeringsrätten kan korttidsvistelse komma i fråga för att tillgodose såväl behov av avlösning som behov av enbart miljöombyte eller rekreation¹. Av förarbetena till lagen följer att insatsen främst är tänkt som avlastning för anhöriga, men även för att tillgodose behov hos den funktionshindrade att själv komma till en annan miljö. Enligt Regeringsrätten finns det ingen grund² att kräva att båda de i förarbetena angivna rekvisiten ska vara uppfyllda. Korttidsvistelse bör alltså kunna komma i fråga för att tillgodose såväl behov av avlösning som behov av enbart miljöombyte eller rekreation.

I förarbetena till LSS anges även att insatsen bör kunna ses som ett led i att bryta ett beroendeförhållande mellan barn och föräldrar. Lägervistelse kan tillgodose ett sådant behov för den enskilde³.

Syfte

Korttidsvistelse enligt 9 § 6 LSS innebär att en person med funktionsnedsättning tillfälligt, under kortare eller längre tid, vistas i ett korttidshem, hos en korttidsfamilj, deltar i en ”kortkurs” eller lägerverksamhet. Korttidsvistelse utgör ofta en betydelsefull del i den enskildes strävan att så småningom, med stöd, skapa sig ett eget självständigt liv.

- Främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för den enskilde
- Målet ska vara att den enskilde får möjlighet att leva som andra
- Den enskilde ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor
- Insatserna ska stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv

¹ Regeringsrätten 2006-10-25, RÅ 2006 ref. 66, mål nr 3191-04, 2974-04,

² Vare sig i lagtexten eller i förarbetena

³ Högsta förvaltningsdomstolens beslut 2013-11-12, mål 6920-12

2014-09-08

Genom korttidsvistelse ska anhöriga kunna ges avlösning och utrymme för avkoppling⁴. För den enskilde kan korttidsvistelsen både tillgodose behov av miljöombyte och rekreation och ge möjlighet till personlig utveckling. Insatsen ska också kunna ges som ett led i att bryta ett beroendeförhållande mellan barn och föräldrar. Korttidsvistelsen bör ordnas på ett sådant sätt att den enskilde kan fortsätta sina vanliga dagliga aktiviteter, t.ex. i förskola, skola eller daglig verksamhet.

I begreppet anhörig ingår de som den enskilde delar hushåll med, även familjehem. Insatsen kan fungera både som en regelbunden insats och en insats vid akuta behov.

Behovsbedömning vid ansökan om korttidsvistelse

Vid behovsbedömningen ska den enskildes behov och anhörigas behov av stöd och avkoppling vägas samman och barnperspektivet beaktas.

Barnperspektiv

Enligt 6 a § LSS ska barnets bästa särskilt beaktas när åtgärder rör barn. Det innebär bland annat att ett barnperspektiv alltid ska finnas med när ett ärende handläggs. Barnperspektivet innebär att det är viktigt att uppmärksamma barnets situation, låta barnet komma till tals och se till att barnet får uttrycka sin vilja och framföra sina egna önskemål. Ställning tas alltid till barnets mognad och ålder.

Rekvisit

- Miljöombyte och rekreation för den enskilde
- Möjlighet för personlig utveckling för den enskilde
- Avlösning i omvårdnadsarbetet för anhöriga eller föräldrar
- Insatsen ska vara ett led i att bryta beroendeförhållande mellan barn och föräldrar.

I en regeringsrättsdom har slagits fast att *ett* rekvisit är tillräckligt för att kunna bevilja insatsen korttidsvistelse. Det betyder att behov av avlösning för anhörig och behov av miljöombyte för den enskilde var för sig kan ge rätt till korttidsvis-

⁴ prop. 1992/93:159

telse. Det ena avgörandet gällde en tvåårig flicka⁵, det andra en vuxen man med egen bostad⁶.

Avvägning mot andra insatser (Vid det informativa samtalet)

Om den enskilde är i behov av miljöombyte, utan att anhöriga är i behov av avlösning, kan i första hand prövas om insatsen ledsagarservice (medföljare vid semesterresa) kan tillgodose behovet av miljöombyte. Om miljöombyte inte kan tillgodoses med ledsagarservice/ medföljare vid semesterresa ska korttidsvistelse beviljas även då anhöriga inte är i behov av avlösning.

Om den anhöriga är i behov av avlösning, utan att den enskilde är i behov av korttidsvistelse, kan i första hand prövas om insatsen avlösarservice kan tillgodose behovet av avlösning och utrymme för avkoppling. Om avlösning och utrymme för avkoppling inte kan tillgodoses med stöd av avlösarservice ska korttidsvistelse beviljas även om den enskilde inte är i behov av korttidsvistelse. Om den enskilde är ett barn ska barnperspektivet beaktas.

I valet mellan avlösarservice och korttidsvistelse ska den enskildes och de anhörigas önskemål tillmätas stor betydelse.

Beslut om korttidsvistelse och insatsens utformning

Om den enskilde omfattas av LSS fattas beslut enligt 9 § 6 LSS.

Om den enskilde inte omfattas av LSS fattas beslut enligt 4 kap. 1 § SoL.

Vid utformningen av insatsen ska stor vikt läggas vid den enskildes och anhörigas önskemål.

Ett barn med varaktiga och omfattande funktionshinder är ofta och under längre tid mer beroende av sina föräldrar än barn i allmänhet. Korttidsvistelse beviljas i antal dygn per kalendermånad. En individuell bedömning och prövning av behovet görs alltid. Korttidsvistelse är vanligtvis en regelbunden återkommande insats som ges några dagar per månad. För personer med mycket omfattande behov ges insatsen i maximalt 15 dygn per kalendermånad. Vid längre period bort från vårdnadshavare och hem är det viktigt att analysera vilka följer ett beslut om långa perioder om korttidsvistelse kan medföra samt hur en längre frånvaro påverkar barnet och dess utveckling.

Utnyttjas inte dygnen ska verksamheten återkoppla till LSS-handläggare för ny prövning av behovet.

⁵ Regeringsrättens dom 2006-10-25 i mål nr 2947-04

⁶ Regeringsrättens dom 2006-10-25 i mål nr 3191-04

2014-09-08

Önskemål om att insatsen ska verkställas hos en korttidsfamilj eller på ett korttidshem ska beaktas

Beslut om läger under sommaren

Åtagande i ettårsplanen 2015

Alla personer som har LSS-insatser och bor kvar i föräldrahemmet ska ha möjlighet att åka på sommarkollo eller annan motsvarande fritidsaktivitet.

Åtagandet innebär att alla barn och vuxna som bor hemma hos sina föräldrar och har pågående LSS-insats ska enligt Botkyrkas politiska mål få sin ansökan om sommarläger beviljad.

Avgifter vid korttidsvistelse

Den enskilde, eller föräldrarna om den enskilde är ett barn, står själv för fickpengar och bekostar biobesök, konserter eller andra egna aktiviteter under korttidsvistelsen. Avgift för kost debiteras den enskilde, eller föräldrarna om den enskilde är ett barn, enligt ”Tillämpningsanvisningar för avgifter i Botkyrka kommun”.